Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Woonwagenbeleid Grave 2021
Datum	:	23 februari 2021
Portefeuillehouder	:	T.H.W.M. Lemmen
Afdeling	:	Publiek/Ruimtelijk Beleid/Ruimtelijk Beleid
Commissie	:	Ruimte
In te vullen door de griffie	:	
Nummer raadsvoorstel	:	
Datum commissie	:	16 maart 2021
Agendapunt commissie	:	
Datum raad	:	23 maart 2021
Agendapunt raad	:	

Samenvatting voorstel

Door vaststelling van de twee beleidsdocumenten ontstaat er integraal woonwagenbeleid in de gemeente Grave. Dit beleid is erop gericht om het wonen in woonwagens op standplaatsen verder mogelijk te maken. De gemeente wil zorgen voor goede, adequate en leefbare huisvesting voor woonwagenbewoners, waar zij in familieverband kunnen wonen. Dit wordt bereikt door de realisatie van vier nieuwe standplaatsen op de woonwagenlocatie Smient in Grave.

Voorstel besluit

Vast te stellen twee beleidsdocumenten' die tezamen het integrale woonwagenbeleid voor de gemeente Grave vormen:

a. Woonwagenbeleid Grave 2021;
b. Verhuurbeleid woonwagens en standplaatsen Grave 2021;

Financiën

Dit voorstel heeft nog geen financiële consequenties. In een plan van aanpak waarin voorstellen zijn opgesteld om de beoogde doelen te bereiken, gaan de gemeenten uit van 1,3 standplaatsen per 1.000 woningen. In de 1e helft 2021 zal een voorstel worden gedaan voor de herinrichting van de woonwagenlocatie Smient te Grave. Hierover zal nog worden overlegd met de woningcorporatie Mooiland over welk deel van de kosten zij voor haar rekening neemt. Bij dit nog op te stellen voorstel zal ook een grondexploitatie worden toegevoegd en een budgetvraag aan de gemeenteraad bevatten om realisatie van vijf standplaatsen mogelijk te maken.. De grond op de Smient is overigens reeds in eigendom van de gemeente, waardoor er geen grond hoeft te worden verworven.

Wettelijk kader en beleidskader

- Advies College voor de Rechten van de Mens aan BZK d.d. 28-03-2018;
- Rapport 'Woonwagenbewoner zoekt standplaats' van de Nationale Ombudsman d.d. 17-04-2017;
- Beleidskader 'gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid' van BZK d.d. 12-07-2018;

- Regionaal handelingsperspectief Noordoost Brabant d.d. 02-09-2020;
  (*Door het College vastgesteld op 23-09-2020*)

Door het opstellen van integraal woonwagenbeleid voldoet de gemeente aan de kaders zoals gesteld in het beleidskader 'Gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid' van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 12-07-2018.

Door vaststelling van het Regionaal handelingsperspectief van de regio Noordoost Brabant zijn er inschrijvings- en toewijzingscriteria voor woonwagenstandplaatsen ontstaan die voor alle 17 gemeenten gelijkluidend zijn. De hierin opgenomen regels zijn opgenomen in het 'Verhuurbeleid woonwagens en standplaatsen Grave 2021'.

Communicatie en participatie
Er heeft een vooronderzoek 'afstammingsbeginsel' plaatsgevonden onder de ingeschreven personen op de belangstellendenlijst die geldt voor CGM. Dit heeft geresulteerd in een afname van ongeveer 50 naar circa 23 personen. Na vaststelling van het 'Verhuurbeleid woonwagens en standplaatsen Grave 2021' zal de Lijst geregistreerde standplaatszoekenden' voor inschrijving worden opengesteld. Pas na aanlevering van de gevraagde gegevens en het betalen van inschrijfgeld wordt duidelijk hoe groot het aantal standplaatszoekenden daadwerkelijk is.

Daarnaast is er een inventarisatie van de woonbehoefte uitgevoerd, waarin de woonwagenbewoners (al dan niet op een standplaats wonend) hun wensen hebben kenbaar gemaakt.

De omgeving wordt via een huis-aan-huis brief geïnformeerd over het beleidskader van BZK en het feit dat de Smient weer vijf standplaatsen krijgt. Na vaststelling van het beleid zal hen de gelegenheid worden geboden om aanvullende reacties te geven (indien nodig in een corona-proof vorm).

Het vastgestelde 'Woonwagenbeleid Grave 2021' en het 'Verhuurbeleid woonwagens en standplaatsen Grave 2021' zal aan de huidige huurders van standplaatsen en de woonwagenbewoners op de opgeschoonde belangstellendenlijst worden uitgereikt en van uitleg worden voorzien. De adviseur Wonen – bijzondere doelgroepen – is via e-mail, WhatsApp en telefoon 24/07 voor hen benaderbaar (ook voor omwonenden). Hier wordt al gebruik van gemaakt. In deze overleggen zijn bewoners eveneens geconsulteerd over de regels die gaan gelden na vaststelling van de beleidsdocumenten. Voor hen zijn thema's naast het opnieuw creëren van standplaatsen met huurwoonwagens, het 'afstammingsbeginsel' en 'wonen in familieverband' het belangrijkst.

Duurzaamheid
Duurzaamheid is bij de ontwikkeling van de woonwagenlocaties een uitgangspunt en sluit aan op de gemeentelijke uitgangspunten inzake duurzaamheid en klimaatopgaven. De nieuw te verhuren woonwagens zullen gasloos zijn en gaan voldoen aan de eisen van Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG). Die eisen vloeien voort uit het Energieakkoord voor duurzame groei en uit de Europese Energy Performance of Buildings Directive (EPBD).

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Door het vaststellen van woonwagenbeleid (= *publiekrechtelijk*) en verhuurbeleid voor woonwagens en standplaatsen (= *privaatrechtelijk: de gemeente in haar rol als verhuurder*) ontstaat een samenhangend beleid dat recht doet aan het wonen in een woonwagen binnen het mensenrechtelijk kader.

Leeswijzer:

1. *Regionaal handelingsperspectief woonwagenbeleid Noordoost Brabant*
   Het landelijk beleidskader 'Gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid' van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (*BZK; juli 2018*) geeft de kaders aan waarmee de gemeente lokaal woonwagenbeleid met eerbiediging van de grond- en mensenrechten van woonwagenbewoners kan ontwikkelen: het beschermen van woonwagenbewoners tegen discriminatie, het waarborgen van hun mensenrechten en het bieden van rechtszekerheid en duidelijkheid. De onderstaande actiepunten worden in het Beleidskader beschouwd als een inspanningsverplichting:

   - de gemeente stelt het beleid voor woonwagens en standplaatsen vast als onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid;
   - het beleid dient voldoende rekening te houden met en ruimte te geven voor het woonwagenleven van woonwagenbewoners;
   - hiervoor is nodig dat de behoefte aan standplaatsen helder is;
   - corporaties voorzien in de huisvesting van woonwagenbewoners voor zover deze tot de doelgroep behoren;
   - de afbouw van standplaatsen is niet toegestaan (behoudens uitzonderlijke omstandigheden) zolang er behoefte is aan standplaatsen;
   - een woningzoekende woonwagenbewoner die dit wenst, heeft binnen een redelijke termijn kans op een standplaats.

2. *Woonwagenbeleid Grave 2021*
   Het nieuwe woonwagenbeleid van de gemeente houdt in zijn woonbeleid rekening met de specifieke woonbehoefte van woonwagenbewoners en werkt naar een voorziening voor voldoende standplaatsen, zodat woonwagenbewoners binnen een redelijke termijn een standplaats kunnen krijgen. Van een uitsterfbeleid is geen sprake. Voorgesteld wordt het eerder deels ontmantelde woonwagenlocatie aan de Smient in Mill weer van zes standplaatsen met huurwoonwagens te voorzien.

   In de eerste helft van 2021 komt er een vervolgvoorstel over de kosten en herinrichting. Hiervoor dient eerst met de woningcorporatie Mooiland te worden afgesproken welke rol en kosten zij op zich nemen.

3. *Verhuurbeleid woonwagens en standplaatsen Grave 2021*
   Het 'Verhuurbeleid woonwagens en standplaatsen Grave 2021' is onlosmakelijk verbonden aan het in bezit hebben van standplaatsen. Gezien het streven naar eigendomsoverdracht van de woonwagenlocatie aan de corporatie(s), zoals genoemd als te behalen resultaat in het woonwagenbeleid, zal ook het verhuurbeleid, uitgaande van succes, tijdelijk zijn.

   Dit document omschrijft het verhuurbeleid van huurstandplaatsen in de gemeente Grave. Het betreft regels die gebruikelijk zijn bij huurwoningen zoals een lijst geregistreerde standplaatszoekenden, toewijzing, verhuur en kosten.

Voorgestelde beslissing(en) met argumenten en afwegingen

1. *Regionaal handelingsperspectief woonwagenbeleid Noordoost Brabant*
   Door de woonwagenlocatie Smient weer in te vullen met vijf standplaatsen in plaats van de ene standplaats die er nu is, voldoet de gemeente met 0,9 overigens nog niet aan de door NOB gestelde norm van 1,3 standplaats per 1.000 woningen. Om deze gewenste 1,3 te bereiken zullen er elders binnen de gemeente Grave nog twee standplaatsen moeten worden gerealiseerd.

2. *Woonwagenbeleid Grave 2021*
   Door vaststelling van dit publiekrechtelijke woonwagenbeleid zorgt de gemeente voor het beschermen van woonwagenbewoners tegen discriminatie, het waarborgen van hun mensenrechten en het bieden van rechtszekerheid en duidelijkheid. De gemeente wil de woonwagenlocatie Smient uitbreiden van 1 naar 5 standplaatsen met huurwoonwagens.

3. *Verhuurbeleid woonwagens en standplaatsen Grave 2021*
   Door vaststelling van dit privaatrechtelijke verhuurbeleid (de gemeente in haar rol als verhuurder) zorgt de gemeente voor het beschermen van woonwagenbewoners tegen discriminatie, het waarborgen van hun mensenrechten en het bieden van rechtszekerheid en duidelijkheid, met name op het gebied van inschrijving, toewijzing en verhuur.

Uitvoering, risico's en evaluatie

1. De verhuur van standplaatsen en woonwagens zou niet anders mogen zijn dan de verhuur van een huurwoning van een corporatie. Het hebben van 'woonwagenbeleid' impliceert een verbijzondering van een groep die bij wet gelijk is aan ieder andere woningzoekende in het sociale segment. Het woonwagenbeleid is echter tijdelijk en primair bedoeld om de huidige situatie op de woonwagenlocatie te normaliseren met het oog op eigendomsoverdracht aan de woningcorporatie.

2. 'Normalisatie' wil zeggen dat woonwagenbewoners niet alleen dezelfde rechten hebben als de overige inwoners van de gemeente Grave, maar ook dezelfde plichten. Daarnaast mogen woonwagenbewoners niet anders worden behandeld dan andere burgers. Dit vergt een normalisatie aan zowel de kant van de bewoners als aan de kant van de gemeente.

Overige politiek relevante informatie

In de gemeenten Mill en Sint Hubert, Grave, Cuijk en Sint Anthonis wordt hetzelfde beleid ingevoerd. De verwachting is dat dit ook in Boxmeer zal gaan gebeuren. Doordat het handelingsperspectief regionaal in Noordoost Brabant is vastgesteld hebben de alhier wonende woonwagenbewoners allemaal dezelfde inschrijvings- en toewijzingscriteria.

Conclusie

Door het vaststellen van het woonwagenbeleid en het verhuurbeleid standplaatsen en woonwagens 2021 is er eenduidig beleid ontstaan voor de woonwagenbewoners in Grave en het Land van Cuijk.

Bijlagen

1. Regionaal handelingsperspectief woonwagenbeleid Noordoost Brabant d.d. 30-07-2020;
2. Addendum bij het regionaal handelingsperspectief woonwagenbeleid NO Brabant d.d. 19-11-2020;
3. Woonwagenbeleid Grave 2021;
4. Verhuurbeleid woonwagens en standplaatsen Grave 2021;
5. Beleidskader 'Gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid' van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 12 juli 2018.

Raadsplanning (bestuurlijke planning)
Dit voorstel leidt niet tot een wijziging in de raadsplanning:

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Grave,

Th.M.M. Hoex MMO	A.M.H. Roolvink MSc
secretaris	burgemeester